

УДК 378.4:37.017(44)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2018.126962>

Катерина Бровко, аспірант

Алла Дурдас, аспірант

Дана Сопова, аспірант

Київського університету імені Бориса Грінченка

Е-СЕРЕДОВИЩЕ ЯК СКЛАДОВА КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ В УНІВЕРСИТЕТАХ ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

У статті розкрито особливості та закономірності функціонування Е-середовища як складової корпоративної культури університетів Французької Республіки. Визначено сутність понять “корпоративна культура”, “корпоративна культура університету”, “Е-середовище”, “академічна чесність”. Виокремлено академічну чесність та інші складові елементи корпоративної культури університету. Охарактеризовано місце та роль Е-середовища у формуванні корпоративної культури університетів Франції. Представлено інформацію щодо електронних платформ навчання, які використовуються в університетах Франції.

Ключові слова: академічна чесність, Е-середовище, корпоративна культура, університет, Французька Республіка.

Лім. 11.

Kateryna Brovko, Postgraduate Student

Alla Durdas, Postgraduate Student

Dana Sopova, Postgraduate Student

Kyiv Borys Hrinchenko University

E-ENVIRONMENT AS A COMPONENT OF CORPORATE CULTURE AT THE UNIVERSITIES OF THE FRENCH REPUBLIC

The article deals with features and regularities of functioning of the E-environment as a component of corporate culture of the universities of the French Republic. The essence of the concepts “corporate culture”, “corporate culture of the university”, “environment”, “E-environment”, “academic honesty” has been defined. The specifics of the influence of the environment on the development of the personality have been revealed. The specific features of the corporate character at the university have been outlined. Academic honesty and other components of the corporate culture of the university have been singled out. The development of the corporate culture at the university has been characterized at three levels. The expediency of step-by-step actions for the development of the corporate culture of the university has been stressed, and the final stage of its formation is the normative consolidation of all rules, laws, standards in the corporate code of the university, or other document regulating legal relations in the organization and beyond. The positive and negative factors of influence on the development of the corporate culture of the university have been determined. Attention is focused on academic honesty, as a component of the corporate culture of the university. The main branches of the effectiveness of academic honesty have been determined. The problem of plagiarism has been revealed as one of the varieties of manifestation of academic dishonesty among Ukrainian researchers and educators. The place and role of the E-environment in the formation of the corporate culture of the universities of the French Republic have been characterized. There has been presented the information on the functionality of such electronic learning platforms as LearningSpace, TopClass, WebCT, Pleiad, Campus Virtuel, Virtual, Claroline, Ganesha, Moodle, Promethee, LearningSpace, TopClass and WebCT which are used for distance learning at the universities of the French Republic. A number of positive and negative signs of the using of electronic platforms in the universities of the French Republic have been presented.

Keywords: academic integrity, corporate culture, E-environment, a university, the French Republic.

Постановка проблеми. Сучасні тенденції чітко окреслюють потребу сучасного університету опікуватися не лише питаннями створення корпоративного іміджу: формування етичних цінностей, академічної культури та налагодження міжособистісних та професійних взаємин у колективі, але й проблемою безпечного освітнього Е-середовища. Ставлення до університету

визначається у більшій мірі сформованістю його академічних цінностей та принципів, які закладаються в основу корпоративної культури університету.

Відомим є той факт, що запорукою успішного виконання поставленої місії та завдань вищої освіти є її якість. Інтеграція української системи вищої освіти в сучасний європейський простір висуває ряд високих вимог до якості сучасної

вищої освіти. Адже одним із важливих елементів що забезпечує якість вищої освіти є корпоративна культура університету, яка відзначається високим культурним рівнем суб'єктів освітнього процесу, належним чином сформованими моральними уявленнями, цінностями, ідеологічними настановами, нормами й правилами поведінки. Означені складові компоненти корпоративної культури стають запорукою успішного функціонування “Кодексу корпоративної культури” в університетах Європи, зокрема в нашому дослідженні у вишах Французької Республіки.

Аналіз основних досліджень. Проблему корпоративної культури університету в своїх працях досліджували А. Беляев, О. Габдулхакова, К. Гнезділова, О. Жильцов, Г. Кондратенко, В. Кубко, Н. Морзе, В. Огнев'юк, О. Романовський, О. Чижикова, Н. Яблонскене та ін. Формування академічної чесності як основи розвитку закладу вищої освіти досліджували А. Артюхов, В. Банись, Б. Буяк, Р. Беланова, Н. Гапон, Т. Добко, А. Мельниченко, О. Меньшов, В. Турчиновський, Т. Фініков та ін. Вивченню особливостей різних платформ, можливостей їх застосування в дистанційному навчанні в університеті приділяють багато уваги французькі дослідники (П. Абу, Е. Гуаяр, К. Деспре, Е. Екутен, М. Макрель-Росель, К. Моне, М. Пелей, А. Прижан, Л. Убассі, та інші), а також і українські вчені (В. Артеменко, О. Бунятян, В. Валуцький, І. Дуніна, П. Голобородько, І. Малокова, І. Коржик, О. Кузнецов, Н. Куссиль, А. Лавренюк, С. Смирнова-Трибульська, А. Сидоренко, С. Скакун, О. Толстобров та ін.).

Мета статті полягає у визначенні особливостей функціонування Е-середовища як складової корпоративної культури в університетах Французької Республіки.

Виклад основного матеріалу. Середовище є одним із загальноновизнаних у педагогічній науці чинників, що впливає на розвиток особистості, специфіка середовища полягає в тому, що його вплив сприймається суб'єктом несвідомо, маючи завдяки цьому достатньо високу потужність. Саме тому відомий педагог В. Сухомлинський в одній із своїх порад учителю, пише: “Чому дитина не повинна знати, відчувати, що її виховують? Тому що справжнє виховання – це самовиховання” [6, 551]. Тобто він наголошує на невимуженості впливу середовища на розвиток особистості.

Корпоративну культуру варто розглядати як систему спільних переконань, вірувань, цінностей, що слугує спрямуванням щодо підтримки корпоративної поведінки особистості [8, 176].

Т. Койчева виділяє наступні характерні риси корпоративного характеру в університеті: сприятливий моральний клімат; високий рівень етичних відносин; вмотивованість учасників освітнього процесу на досягнення найвищого результату; високий рівень відповідальності у виконанні загальних цілей організації [10].

Сучасна дослідниця Н. Яблонскене досліджує за трьома рівнями розвиток корпоративної культури університету: перший рівень – загальні цінності та переконання, які формують всі інші рівні, що поділяються всіма співробітниками; основні цілі та завдання університету, його місія та стратегія; другий рівень – норми, що регулюють роботу організації та поведінку її членів; третій – видимі фактори, наслідки попередніх рівнів, за допомогою яких корпоративна культура транслюється та передається [7].

Важливими складовими елементами корпоративної культури університету є: морально-етичні норми та цінності, зокрема академічна чесність, імідж, діловий етикет, фірмовий стиль організації, емблеми, логотипи, фірмова атрибутика, системи комунікацій і відкритого інформаційного простору тощо.

На розвиток корпоративної культури впливає ціла низка позитивних та негативних чинників, що прискорюють чи уповільнюють темп її розвитку. Задля досягнення очікуваних результатів щодо розвитку корпоративної культури даний процес має відбуватися поетапно. Кінцевим етапом формування корпоративної культури є нормативне закріплення усіх правил, законів, стандартів у корпоративному кодексі, або іншому документі який регулює правовідносини в організації та за її межами.

В умовах сучасності Е-середовище стає невід'ємною частиною корпоративної культури кожного закладу вищої освіти, де міститься інформація щодо усіх подій пов'язаних з науковою, науково-дослідною, науково-проектною та навчально-науковою діяльністю вишу.

Варто зазначити, що прозорість та відкритість, які забезпечуються освітнім Е-середовищем є початковими ланками дієвості академічної чесності, які у свою чергу формують імідж університету та роблять його привабливим для абітурієнтів. Сучасний університет зі сформованою корпоративною культурою та прописаним етичним кодексом дозволяє реалізуватися творчій молоді, сприяє формуванню та підтримці особливої освітньої атмосфери, в якій відбувається постійний обмін досвідом між викладачами та студентами [3].

Е-середовище спрямоване на зміцнення ролі чесного навчання та викладання в університеті, як важливих чинників, які впливають на якість освіти, а також здійснює допомогу університету в перегляді наявних механізмів із забезпечення академічної чесності закладу вищої освіти. Практика формування корпоративної культури та принципів академічної чесності ефективно проявляється у використанні Е-середовища: форумів та сайту університету, які забезпечують внутрішні та зовнішні процеси комунікацій [4].

Особливої уваги в формуванні корпоративної культури та принципів академічної чесності заслуговує проблема плагіату, а саме: створення умов, за яких використання даного прояву академічної нечесності стає практично неможливим. Категорія “академічна нечесність” поширилася серед українських дослідників та працівників освіти. Студенти вважають за норму дати на перевірку викладачу чуже дослідження чи реферат [1]. Такі прояви академічної нечесності не завжди помічаються викладачами, а відсутність покарання за плагіат залишає відбиток у свідомості студентів. Найчастіше саме з неформованою академічною культурою абітурієнт вступає до закладу вищої освіти і там безкарно плагіює. Плагіат у магістерських і кандидатських дисертаціях, статтях, захист одного і того ж самого наукового здобутку багатьма студентами, компіляція, купівля готової курсової роботи – це не повний перелік наслідків відсутності етичних принципів в освіті та науці. Недостатня сформованість академічної культури у закладі вищої освіти негативно впливає на здатність студентів до самостійного критичного мислення, на дотримання норм і принципів чесності та гідності, на поширеність проблеми плагіату серед всіх учасників освітнього процесу.

Українське законодавство виділило плагіат як вид академічної нечесності. Варто зазначити про означення явища хабарництва як пропозиції одержання неправомірної вигоди в рамках кримінального кодексу, яке торкається і проявів хабарництва в освітній та науковій системах. Поняття “академічної нечесності” глобальніше, ніж списування, плагіат або хабарництво і вміщує в собі академічне шахрайство, фальсифікацію та фабрикацію інформації, викладацьку нечесність та ін. [5]. Е-середовище дає можливість виявляти у роботах плагіат та перевіряти на “взаємні” цитування, забезпечує кваліфіковану підтримку при формуванні внутрішнього репозиторію напрацювань закладу вищої освіти.

Зокрема, Франція вже давно використовує дистанційне навчання в своїй освітній системі. В

більшості університетів Французької Республіки для розробки та впровадження дистанційного навчання використовується певна платформа, яка дає можливість інтегрувати та розповсюджувати електронну освіту. Найчастіше в дистанційному навчанні в університетах Франції використовуються платформи LearningSpace, TopClass, WebCT, Pleiad, Campus Virtuel, Virtual, Claroline, Ganesha, Moodle, Prométhée. LearningSpace, TopClass і WebCT – платформи, які пропонують різні види діяльності. Ці платформи мають численні опції й дозволяють різноманітні сценарії використання. Pleiad, Virtual, Campus Virtuel – зручні й функціональні платформи, але менш модернізовані, ніж попередні. Moodle, Claroline – гарні та функціональні платформи, багаті на ресурси та можливості для дистанційного навчання. Ganesha – платформа, яка сприяє індивідуалізованому навчанню, вона організовує діяльність і педагогічні ресурси більше навколо студента, ніж навколо курсу [9; 11].

Зазначимо, що в університетах Французької Республіки все більш спостерігається тенденція до використання у дистанційному навчанні конкретних платформ. Університет, який надає дистанційну освіту своїм студентам, сам обирає платформу, яка найбільше йому підходить (зважаючи на фінансові, організаційні, технічні характеристики кожної платформи). Позитивним у використанні платформ є сприяння співробітництву між студентами. Однак, зазначимо, що в багатьох платформах використовується просте додавання комунікаційних видів діяльності, щоб спонукати студентів до спільної праці, припускаючи, що введення засобів спілкування буде досить, щоб відбувалась справжня співпраця. Досвід показує, що потрібно проектувати спільну колективну діяльність навчання й створювати ситуації взаємодопомоги, щоб студенти змогли співпрацювати [10, 165], а також передбачати види діяльності й умови, сприятливі для появи організованих груп студентів, які дійсно будуть займатися спільною працею. Негативною тенденцією є те, що видавці платформ часто намагаються ставити педагогічні проблеми на другий план, а на перше місце ставиться сумісність зі стандартами й спрощення створення, управління й обслуговування навчання, що для клієнтури свідчить про скорочення витрат. Іншою негативною тенденцією при використанні платформ є також те, що тьютори використовують у своїй діяльності найчастіше асинхронні засоби спілкування, але не застосовують засоби специфічні, задумані спеціально для дистанційного супроводу.

Асинхронні засоби їм дають можливість лише ознайомитися із частинами курсу, переглянутими студентами, але тьютори не мають ніякої інформації про здійснення діяльності студентами. Сьогодні завдяки розвитку технологій та вдосконаленню платформ є всі шанси це змінити [2, 7].

Висновки. Таким чином, Е-середовище поступово стає системним чинником, який впливає на якість освіти в університеті. Важливим етапом у формуванні корпоративної культури є нормативне закріплення усіх етичних правил, дотримання законів академічної чесності, стандартів у корпоративному кодексі, або іншому документі який регулює правовідносини в організації та за її межами. Варто зазначити, що в цьому дослідженні ми надали лише загальну характеристику електронного середовища, яке використовується університетами Французької Республіки. Порушена проблема потребує подальшого більш конкретного вивчення та розробки практичних рекомендацій для застосування електронного середовища в університетах Французької Республіки та України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Берлач А. Плагіат і Феміда / А. Берлач // *Дзеркало тижня*. – 2016. – Вип. № 28 (22 лип. – 19 серп.). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://gazeta.dt.ua/SCIENCE/plagiat-i-femida-.html>

2. Дуніна І. М. Платформи дистанційного навчання в університетах Франції / І. М. Дуніна. // *Науковий вісник Донбасу*. – 2011. – № 4. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2011_4_7

3. Кльоц Л. А. Практика використання хмарних технологій в методиці роботи педагога / Л. А. Кльоц, Л. Л. Фамілярська // *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. – 2015. – С. 144–148.

4. Олексюк В. П. Досвід інтеграції хмарних сервісів Google APPS у інформаційно-освітній простір вищого навчального закладу / В. П. Олексюк // *Інформаційні технології і засоби навчання*. – 2013. – Вип. 3. – Т. 35. – С. 64–73.

5. Сацьк В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий концепт / В. Сацьк. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontsepsiya-chy-diyevyj-kontsept>

6. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором школи / В. О. Сухомлинський //

Вибрані твори: В 5-ти т. – Т. 4. – К. : Рад. Школа, 1977. – С. 391 – 626.

7. Яблонскене Н.Л. Корпоративная культура современного университета / Н. Л. Яблонскене // *Журнал университетское управление: практика и анализ*. – 2006. – № 2. – 10 с.

8. Brovko K. A., Ternopilska V. I. *Corporate culture of personality: psychological aspects* / K. A. Brovko, V. I. Ternopilska // *Topical issues of contemporary science: Collection of scientific articles*. – C.E.I.M., Valencia, Venezuela, 2017. – P. 176–178.

9. Després C. *Modelisation et conception d'un environnement de suivi pedagogique synchrone d'activites d'apprentissage a distance: Thuse de doctorat... specialite informatique* / C. Després. Maine, 2002. – 286 p.

10. Koycheva T. *Novel approaches to form the corporate culture in pedagogical universities* / T. Koycheva // *Computer Modelling and New Technologies*, 2014. – Vol.18. – №2. – P. 286–289.

11. *Technologies éducatives*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ressources.algora.org>

REFERENCES

1. Berlach, A. (2016). *Plahiat i Femida* [Plagiarism and Themis]. *Mirror of the life*. Vol. 28 [Electronic resource]. Available at: <https://gazeta.dt.ua/SCIENCE/plagiat-i-femida-.html> [in Ukrainian].

2. Dunina I. M. (2011). *Platformy dystantsiinoho navchannia v universytetakh Frantsii* [Platforms of distance learning at the universities of France]. *Scientific Bulletin of Donbas*. No.4. [Electronic resource]. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2011_4_7 [in Ukrainian].

3. Klots, L. A. & Familiarska, L. L. (2015). *Praktyka vykorystannia khmarnykh tekhnolohii v metodytsi roboty pedahoha* [The practice of using cloud technologies in the teacher's methodology]. *Scientific journal of Mykhailo Dragomanov National Pedagogical University*. pp. 144–148. [in Ukrainian].

4. Oleksiuk, V. P. (2013). *Dosvid intehratsii khmarnykh servisiv Google APPS u informatsiino-osvitnii prostir vyshchoho navchalnoho zakladu* [The experience of integrating Google APPS cloud services into the information and education space of a higher education institution]. *Information technology and learning tools*. Issue. 3, vol. 35, pp. 64–73. [in Ukrainian].

5. Satsyk, V. (2017). *Akademichna dobrochesnist: mifichna kontsepsiia chy diieviy kontsept* [Academic integrity: a mythical concept or an effective concept]. [Electronic resource]. Available at: <http://www.saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontsepsiya-chy-diyevyj-kontsept> [in Ukrainian].

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ МІЖКУЛЬТУРНОГО ПІДХОДУ У ФРАНКОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

6. Sukhomlynskyi, V. O. (1977). *Rozмова z molodym dyrektorem shkoly* [Conversation with a young school principal]. Selected works: in 5 Vol., vol. 4. Kyiv: Rad. Shkola, pp. 391–626. [in Ukrainian].
7. Yablonskene, N. L. (2006). *Korporativnaya kultura sovremennogo universiteta* [The corporate culture of the modern university]. *University Management Journal: Practice and Analysis*. No.2, 10 p. [in Russian].
8. Brovko, K. A. & Ternopil'ska, V. I. (2017). Corporate culture of personality: psychological aspects. Topical issues of contemporary science: Collection of scientific articles. C.E.I.M., Valencia, Venezuela, pp. 176–178. [in English].
9. Després, C. (2002). Modelisation et conception d'un environnement de suivi pedagogique synchrone d'activites d'apprentissage a distance [Modeling and designing a synchronous pedagogical monitoring environment for distance learning activities]. *Doctor's thesis*. Computer Science. Maine, 286 p. [in French].
10. Koycheva, T. (2014). Novel approaches to form the corporate culture in pedagogical universities. *Computer Modelling and New Technologies*, vol.18, no. 2. pp. 286–289. [in English].
11. Technologies éducatives [Educational Technologies]. [Electronic resource]. Available at: <http://ressources.abora.org> [in French].

Стаття надійшла до редакції 22.01.2018

УДК 37.013:811.133.1.243

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2018.126963>

Аліна Леснянська-Дошчак, аспірант
кафедри порівняльної педагогіки та методики викладання іноземних мов
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ МІЖКУЛЬТУРНОГО ПІДХОДУ У ФРАНКОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

У статті з'ясовано історичне підґрунтя появи мультикультурних та міжкультурних підходів на міжнародному рівні. Проаналізовано поняття міжкультурного підходу в умовах виховної та навчальної діяльності франкомовного простору. Охарактеризовано основні функції міжкультурної освіти такі як: налагодження соціальних зв'язків між представниками різних мов та культур, забезпечення миру і стабільності в сучасному суспільстві, пропагування моральних правил людського співіснування та збагачення однієї культури творчими здобутками іншої. З'ясовано відмінності між термінами "мультикультурний" і "міжкультурний", їх переваги і недоліки. Розкрито нерозривний зв'язок мультикультурного підходу з міжкультурним в сучасній європейській освіті.

Ключові слова: мультикультурний, міжкультурний, інтеркультурний, транскультурний, полікультурна освіта, міжкультурна освіта.

Лит. 14.

Alina Lesnyanska-Doshchak, Postgraduate Student of the
Comparative Pedagogy and Methods of Teaching Foreign Languages Department,
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

BASIC CONCEPTS OF INTERCULTURAL APPROACH IN THE FRENCH SCIENTIFIC DISCOURSE

The article analyzes the historical background of the origin of multicultural and intercultural approaches at the international level. The concept of the intercultural approach in the the process of educational activity of the French-speaking space has been analyzed. The main functions of multicultural education have been characterised. They are as follows: establishing the social relations between representatives of different languages and cultures; ensuring peace and stability in modern society; promoting the moral rules of human coexistence and enriching one culture by the creative achievements of the other. The attention is drawn to the differences between the terms "multicultural" and "intercultural", their advantages and disadvantages. The use of the terms "multicultural" and "intercultural" has been shown. It has been found that multiculturalism is a way of coexistence of different cultures, which involves the combination of both homogeneous and heterogeneous components, and the term "intercultural" means, on the contrary, the relations and consideration of the interaction between the groups and individuals. It has been determined that the intercultural model does not describe the state or situation, but determines the approach to their analysis. An inextricable link between the multicultural and intercultural approaches in modern European education has been established.

Keywords: the multicultural, intercultural, transcultural, multicultural education, intercultural education.